

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 06-02-2024

Mødedato Tirsdag d. 06. februar 2024 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, 3. s. 28 Ørbækvej 100, indgang B, fløj 3

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Odense Kommunes styrkede indsats mod negativ social kontrol - endelig afrapportering.....	4
C-sag: Høring af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel.....	7
D-sag: Orientering om puljerne på fritids- og folkeoplysningsområdet 2023.....	11
D-sag: Resultater fra Sundhedsprofilundersøgelsen 2024.....	13
D-sag: Direktørens beretning.....	17
D-sag: Aktuelle sager.....	19
E-Sag: Initiativretssag fra byrådsgruppe A: Sundere alkoholkultur i Odense.....	20

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-3-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 6. februar 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen og behandlede sagerne i følgende rækkefølge:

Pkt. 1, 2, 8, 3, 4, 5, 6, 7.

Punkt 2: Odense Kommunes styrkede indsats mod negativ social kontrol - endelig afrapportering

27.25.00-A00-1-22

Resume

Denne sag handler om den sidste afrapportering på Odense Kommunes styrkede indsats mod negativ social kontrol. Indsatsen blev vedtaget af Byrådet med budget 2021 og gennemført som et 3-årigt projekt. Projektet er afsluttet ved udgangen af 2023.

Formålet med projektet var at begrænse konsekvenserne af negativ social kontrol. Den styrkede indsats skulle basere sig på fem anbefalinger fra en ekstern ekspertgruppe:

- Anbefaling 1: Enhed mod negativ social kontrol
- Anbefaling 2: Målrettede handleplaner
- Anbefaling 3: Unges opgør med negativ social kontrol
- Anbefaling 4: Flere etniske minoritetskvinder skal selvstændiggøres og i uddannelse og beskæftigelse
- Anbefaling 5: Strategisk samarbejde med civilsamfund og boligsamarbejdet

Forvaltningerne har udarbejdet en afsluttende rapport (bilag 1), der samler op på erfaringer fra projektperioden. Rapporten viser, at den styrkede indsats har været relevant. F.eks. er Odense Kommune langt i udarbejdelsen af en beredskabsplan vedrørende negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Beredskabsplanen er lovpligtig for kommunerne fra 2024.

Forvaltningerne har udarbejdet en handlingsplan mod negativ social kontrol (bilag 2). Handlingsplanen baserer sig på erfaringer fra projektperioden og er svar på en politisk bestilling pr. 20. januar 2021.

Efter projektperioden arbejder Odense Kommune videre med den styrkede indsats. Det vil ske på både opbyggende, forebyggende og indgribende niveau. Arbejdet vil blive udført i Odense Kommunes eksisterende afdelinger.

Effekt

Børn og unge bliver klar til fremtiden

En styrket indsats mod negativ social kontrol vil reducere antallet af børn og unge, som bliver begrænset i deres livsudfoldelse gennem tvang og vold. Når vi lykkes med en styrket indsats mod negativ social kontrol, øger vi antallet af børn og unge, der trives, oplever selvbestemmelse og deltager som aktive borgere i samfundet med adgang til byens demokratiske fællesskaber.

Flere odenseanere i job og på vej til job

En styrket indsats mod negativ social kontrol vil reducere negativ social kontrol som en barriere for, at borgere i Odense kommer i uddannelse og job.

Et sundere Odense

En styrket indsats mod negativ social kontrol vil begrænse konsekvenser af de dynamikker, der skaber mistrivsel og lav grad af mental sundhed.

Indstilling

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Sundhedsforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Afrapporteringen på Odense Kommunes styrkede indsats mod negativ social kontrol.
2. Odense Kommunes handlingsplan mod negativ social kontrol.

Beslutning

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingspunkterne 1 og 2.

Derudover ønsker Sundhedsudvalget en opfølgningssag, hvor Sundhedsforvaltningen beskriver sundhedsplejens redkaber til at identificere negativ social kontrol og mulige handlinger i den forbindelse.

Sagsfremstilling

Erfaringer og resultater

Afrapporteringen viser, at den styrkede indsats har været relevant. I det følgende fremhæver forvaltningerne en række erfaringer og resultater.

Afrapporteringen på de enkelte anbefalinger er uddybet i bilag 1.

Fremhævede erfaringer og resultater:

1. Odense Kommune har udarbejdet en handlevejledning vedrørende negativ social kontrol og tvingende kontrol i parforhold. Handlevejledningen er målrettet kommunens medarbejdere. Handlevejledningen beskriver, hvordan medarbejderne håndterer vanskelige sager. Den vejleder også til, hvordan medarbejderne undgår at anvende religiøse parallelstrukturer, herunder samarbejde med imamer.
2. Odense Kommune er langt i udarbejdelsen af en beredskabsplan vedrørende negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Beredskabsplanen er lovpligtigt for kommunerne fra 2024.
3. Odense Kommune har lanceret hjemmesiden [negativsocialkontrol.dk](https://www.odense.dk/negativsocialkontrol). Her kan borgere, civile aktører og fagpersoner finde relevant viden samt råd og vejledning. På hjemmesiden er der bl.a. konkrete handleanvisninger for både fagpersoner og civile aktører.
4. Odense Kommune har udarbejdet en handlingsplan mod negativ social kontrol. Handlingsplanen opsummerer Odense Kommunes tilgang til og organisering omkring arbejdet, herunder ansvarsfordeling. Handlingsplanen er udarbejdet på baggrund af erfaringer i projektperioden. Handlingsplanen henvender sig til borgere, fagpersoner og civile aktører.

Det videre arbejde (forankring)

Efter projektperioden arbejder Odense Kommune videre med at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Arbejdet vil blive udført i Odense Kommunes eksisterende afdelinger.

Kommunen vil have fokus på at udvikle medarbejdernes kompetencer og kommunens kapacitet. Det vil ske på både opbyggende, forebyggende og indgribende niveau.

Fremhævede forankringstiltag:

1. Ansvar for indsatser på opbyggende niveau er placeret i almenområdet. Dvs. i dagtilbud, skoler og ungdomscentre, men også i fx sundhedsplejen, beskæftigelsesindsatser og tilsvarende steder.
2. Ansvar for indsatser på forebyggende niveau er placeret i relevante afdelinger på tværs af kommunen alt efter sagens karakter. Afdelingerne Forebyggende Indsatser og Center for Familier og Unge i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen kan vejlede om hvilke tiltag, der er relevante i en konkret sag.
3. Ansvar for indsatser på indgribende niveau er placeret i afdelingen Center for Familier og Unge i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt i Børn og Familierådgivningen i Børn- og Ungeforvaltningen.
4. Der er udpeget ressourcepersoner på tværs af Sundhedsforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Ressourcepersonerne skal som del af deres øvrige opgaver understøtte lokal kompetenceudvikling og koordinering af kommunens indsatser. De skal desuden give faglig sparring til kollegaer og indsamle data.
5. Det strategiske ansvar bliver forankret i en styregruppe samt i en strategisk følgegruppe.

Odense Kommunes handlingsplan mod negativ social kontrol

Odense Byråd har den 20. januar 2021 bestilt en handlingsplan mod negativ social kontrol.

Forvaltningerne har på baggrund af erfaringer i projektperioden udarbejdet en handlingsplan (bilag 2). Projektperioden danner således grundlag for, at Odense Kommune i dag kan præsentere en plan for, hvordan kommunen forstår negativ social kontrol. Handlingsplanen beskriver også, hvordan kommunen organiserer sig på området, og hvordan ansvaret er fordelt. Handlingsplanen er skrevet til borgere, fagpersoner og civile aktører. I Handlingsplanen kan man finde henvisninger til relevant viden samt kontaktoplysninger.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 - Slutrapportering vedr. den styrkede indsats mod negativ social kontrol

Bilag 2 - Handlingsplan mod negativ social kontrol

Punkt 3: C-sag: Høring af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel

29.12.00-G01-3-23

Resume

Denne sag handler om Odenses nye 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel, der er bestilt af Odense Byråd som en del af budget 2023 og forståelsespapiret 'Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel i Odense'. I budget 2023 blev der afsat ca. 24 mio. kr. til at styrke børn og unges trivsel i Odense.

Sagen behandles også i Ældre- og Handicapudvalget, Børne- og Ungeudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget den 6. februar 2024.

I budgetforlig 2023 fremgår det, at Sundhedsudvalget er ansvarlige for at udarbejde en 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel i samarbejde med Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget. Handleplanen skal ses som et supplement i relation til de øvrige initiativer i forståelsespapiret "Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel".

Der er for nuværende ikke afsat ressourcer til at løfte initiativerne, der fremgår af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Det vil være forskelligt, om der er behov for yderligere finansiering af initiativer afhængigt af de enkelte indsatser på baggrund af høringen. Dette vil derfor skulle ske i overensstemmelse med Odense Kommunes almindelige principper for finansiering og indenfor det enkelte udvalgs budgetramme.

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel har været behandlet i Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget den 7. november 2023 og den 5. december 2023.

På baggrund af dette besluttede Sundhedsudvalget den 19. december 2023, som det koordinerende udvalg på handleplanen, at sende 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel i høring fra den 8. januar til og med den 19. januar 2024. Der er indkommet 10 høringssvar i perioden. Uddrag fra de indkomne høringssvar fremgår af sagsfremstillingen og er vedlagt som bilag.

Det er den relevante forvaltning, der kan give en faglig vurdering af de forslag i høringssvarene, som falder inden for det relevante udvalgs kompetence i henhold til styrelsesvedtægten. Således vurderes og behandles de indkomne forslag i de resorthavende udvalg.

For det tilfælde, at de respektive udvalg vælger at imødekomme de indkomne høringssvar, er der vedlagt et forslag til en revideret udgave af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Tiltretningerne er markeret med en anden farve for at tydeliggøre, hvad der er ændret på baggrund af høringen. Ændringerne fremgår også af sagsfremstillingen.

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel skal den 27. februar godkendes i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt Børn- og Ungeudvalget, inden den skal besluttes i byrådet den 13. marts 2024.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at:

1. udvalget drøfter høringsvarene

2. udvalget, på baggrund af tilretninger efter høringen, drøfter forvaltningernes forslag til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel for så vidt angår de initiativer, der falder indenfor Sundhedsudvalgets ansvarsområde og økonomi

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Med budget 2023 blev der afsat ca. 24 mio. kr. til at styrke børn og unges trivsel i Odense. Indsatserne fordeler sig således:

Udv.		1.000 kr.	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
		Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel i Odense						
SUU	D	Styrket sundhedspleje – fokus på tidlig indsats		2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
SUU	D	Gratis psykologtilbud til børn og unge		2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
SUU	D	Koordinerende indsats fra Sundhedsudvalget		1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
SUU	D	Samarbejdsprojekter med byens foreninger og ungdomsuddannelser		270	270	270	0	810
BUU	D	Målrettet indsats for ængstelige børn og unge i skolen		500	500	500	0	1.500
BSU	D	Styrkelse af det frivillige arbejde med børn og unges mentale trivsel		500	500	500	0	1.500
BUU	D	Netværksgruppe til unge, der har forældre med en sindslidelse		180	0	0	0	180

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel er dermed én ud af flere indsatser bestilt med budget 2023. Handleplanen skal derfor ses som et supplement hertil.

Formålet med 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel er, at:

- fremme mental sundhed i den tidlige barndom
- styrke rammerne for arbejdet i daginstitutioner og skoler
- øge medarbejdernes kompetencer i at øge trivlsen.

Samtidig skal handleplanen sigte mod de udfordringer, som unge uden job og uddannelse oplever.

Handleplanens fem temaer tager afsæt i de 2030-principper, som Odense Byråd har defineret for den måde, Odense Kommune skal arbejde med børn og unges trivsel. Med 2030-handleplanen forenes de tilgange, der allerede gør en forskel med et fokus på de områder, hvor vi i fællesskab kan stå stærkere. Handleplanen bygger derfor videre på de gode erfaringer og det allerede etablerede samarbejde, som i dag finder sted på børne- og ungeområdet i Odense Kommune.

Det primære virkemiddel i handleplanen er derfor at skabe positiv, faglig samordning samt større sammenhæng og gennemsigtighed i de kommunale tilbud.

I handleplanen er der et stort fokus på det forebyggende område for at mindske behovet for støttende indsatser senere i ungdoms- og voksenlivet. På baggrund af dette er det naturligt, at nogle forvaltninger har en større rolle i handleplanen

end andre. Børn og unges mentale trivsel er dog fortsat et fælles anlæggende på tværs af forvaltningerne.

Høring af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel har været i offentlig høring via Høringsportalen fra den 8. januar til og med den 19. januar 2024 for at få yderligere kvalificering og bemærkninger til handleplanen.

Foruden den offentlige høring blev handleplanen også sendt i høring til relevante interessenter og råd – herunder Praktiserende Lægers Organisation, Udsatterrådet, Handicaprådet, Odense Fælles Elevråd samt Uddannelsesforum. Derudover er høringen delt med Ungetilbudsnetværket samt Kulturledernetværket i Odense.

Der er i høringsperioden indkommet 10 høringssvar. Høringssvarene omhandler bl.a. børn og unges møde med kunst og kultur, mulighederne for at styrke samarbejdet med civilsamfundet yderligere samt børn og unges brug af digitale medier – både i relation til fritid og skole.

På baggrund af høringssvarene anbefaler den administrative styregruppe på tværs af forvaltningerne, at følgende forespørgsler og opmærksomhedspunkter indarbejdes i 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel:

- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra Kunstmuseum Brandts, at der kan være et potentiale i at indtænke kulturinstitutioner i arbejdet med mangfoldige læringsmiljøer. Forvaltningerne anbefaler derfor, at initiativet indarbejdes i handling 2.6 ”Styrke udviklingen af mangfoldige læringsmiljøer”.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra Kunstmuseum Brandts, at initiativet omhandlende at sætte yderligere fokus på kulturinstitutionerne og deres arbejde med at tilbyde børn og unge attraktive, meningsfulde fællesskaber gennem fx billedskoler, gratis kreative værksteder, udstillinger mv. indarbejdes i handling 4.1 ”Styrke samarbejde med civilsamfundet yderligere”.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra UngOdense, at handling 2.4 ”Synliggøre kommunens fritids- og kulturtilbud” rettes til, så det ikke alene er By- og Kulturforvaltningen, der står som aktør på handlingen, men alle de involverede forvaltninger, idet tilbuddene på f.eks. socialkompas går på tværs af forvaltningerne.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra UngOdense, at UngOdense indarbejdes i handling 2.5 ”Udbygge mulighederne for børn og unges møde med kunst og kultur”.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra TUBA, at der i handling 1.6 ”Udbygge mulighederne for hjælp til unge med mental mistrivsel og misbrug” tilføjes, at det er vigtigt at have fokus på tidlig opsporing af børn og unge, der lever i familier med misbrug.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra Ungdomshuset, at handling 2.5 ”Udbygge mulighederne for børn og unges møde med kunst og kultur” imødekommer efterspørgslen ved at fremhæve tilbuddene i UngOdense og Ungdomshuset.
- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra Frivilligcenter Odense, at skrivemåden for socialkompas imødekommes og dermed ændres fra ”det sociale kompas” til ”socialkompas” i handleplanen.

- Forvaltningerne anbefaler på baggrund af høringssvaret fra Frivilligcenter Odense, at handling 2.4 ”Synliggøre kommunens fritids- og kulturtilbud” udbygges med også at indeholde frivilligt socialt arbejde, de grønne fællesskaber mv. som adresseret i høringssvaret.

Høringssvarene er vedlagt sagen som bilag. Derudover er der vedlagt forslag til en revideret udgave af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Tilretningerne er markeret med en anden farve for at tydeliggøre, hvad der er ændret på baggrund af høringen.

Som supplement til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel, vil der efterfølgende blive udarbejdet en pixi-udgave af planen rettet mod målgruppen.

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel skal den 27. februar godkendes i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt Børn- og Ungeudvalget, inden den skal beslattes i byrådet den 13. marts 2024.

Der er for nuværende ikke afsat ressourcer til at løfte initiativerne, der fremgår af 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Det vil være forskelligt, om der er behov for yderligere finansiering af initiativer afhængigt af de enkelte indsatser på baggrund af høringen. Dette vil derfor skulle ske i overensstemmelse med Odense Kommunes almindelige principper for finansiering og indenfor det enkelte udvalgs budgetramme.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens økonomiske kassebeholdning.

Bilag

Høringssvar Frivilligcenter Odense jan_2024

Høringssvar UngOdense jan_2024

Høringssvar Ungdomshuset jan_2024

Høringssvar Udsatterådet jan_2024

Høringssvar TUBA jan_2024

Høringssvar Sct. Knuds Gymnasium jan_2024

Høringssvar Lis Mona Stensgaard Jensen jan_2024

Høringssvar Kunstmuseum Brandts jan_2024

Høringssvar Jean Ascher jan_2024

Høringssvar Handicaprådet jan_2024

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel - tilrettet udgave

Punkt 4: D-sag: Orientering om puljerne på fritids- og folkeoplysningsområdet 2023

18.15.05-Ø40-74-23

Resume

Med denne sag får Sundhedsudvalget en orientering om udmøntningen af Sundhedsforvaltningens puljer på fritids- og folkeoplysningsområdet i 2023. Overordnet bidrager puljerne til at skabe rammer, udvikling og muligheder for fritidslivet og for at borgerne aktivt kan deltage i aktiviteter og fællesskaber.

Den 19. december 2023 besluttede Sundhedsudvalget at følgende puljer overgår til By- og Kulturforvaltningen efter behandling i Byrådet 17. januar 2024.

Idrætspuljen

Udmøntningen af Idrætspuljen 2023 åbnede 1. december 2022. Idrætspuljen har til formål at give tilskud til sundhedsfremmende idræts- og motionsaktiviteter mellem skoler og foreninger, som en del af Den Åbne Skole. Der var stor interesse for Idrætspuljen i 2023, idet der per 6. marts 2023 allerede var modtaget 18 ansøgninger. Blandt disse blev 17 ansøgninger godkendt og sammenlagt blev der bevilget 2.032.385 kr. fra Idrætspuljen i 2023. Kompetence over puljen er lagt over til Samvirkende Idrætsklubber i Odense (SIKO). Oversigt med bevillinger fra Idrætspuljen i 2023 er vedlagt som bilag.

Udviklingspuljen

Udviklingspuljen har til formål at understøtte udvikling af nye ideer, udviklingsarbejde og projekter inden for det folkeoplysende område. Kompetence over puljen er lagt over til Folkeoplysningsudvalget. Per 26. oktober 2023 var der modtaget 15 ansøgninger i 2023 og blandt disse blev 6 ansøgninger godkendt. Derudover blev der bevilget midler til to ansøgninger fra 2022. Der blev i alt bevilget 336.417 kr. fra Udviklingspuljen i 2023. Oversigt med bevillinger fra Udviklingspuljen i 2023 er vedlagt som bilag.

Aktivitetspuljen

Aktivitetspuljen har til formål at fremme samarbejde mellem skole og folkeoplysende foreninger, aftenskole eller selvorganiserede grupper inden for aktiviteter, som ikke er idræts- og motionsaktiviteter, som en del af Den Åbne Skole. Kompetence over puljen er lagt over til Folkeoplysningsudvalget. Folkeoplysningsudvalget besluttede den 15. december 2022

at reservere 275.000 kr. af Udviklingspuljen til Aktivitetspuljen. Per 19. december 2023 var der modtaget 9 ansøgninger, hvoraf 7 ansøgninger blev godkendt og der blev bevilget i alt 236.837 kr. fra Aktivitetspuljen. Dermed var der 30.632 kr. tilbage i Aktivitetspuljen i 2023 efter dækning af et mindre merforbrug fra Udviklingspuljen. Oversigt med bevillinger fra Aktivitetspuljen i 2023 er vedlagt som bilag.

Kursuspuljen

Kursuspuljen har til formål at støtte idrætsforeninger til uddannelse af ledere og frivillige. Kompetence over puljen er lagt over til Samvirkende Idrætsklubber i Odense (SIKO). SIKO havde besluttet, at der i 2023 skulle være tre ansøgningsfrister, hvor midlerne var fordelt ligeligt. Der har i 2023 været stor interesse for Kursuspuljen, idet der blev modtaget ansøgninger til i alt 778 kurser og der sammenlagt blev bevilget 953.339 kr. Oversigt med bevillinger fra Kursuspuljen i 2023 er vedlagt som bilag.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

IDRÆTSPULJEN 2023 - OVERBLIK

UDVIKLINGSPULJEN 2023 - OVERBLIK

AKTIVITETSPULJEN 2023 - OVERBLIK

KURSUSPULJEN 2023 - OVERBLIK

Punkt 5: D-sag: Resultater fra Sundhedsprofilundersøgelsen 2024

00.22.00-G01-46-16

Resume

Sundhedsprofilundersøgelsen giver et billede af elevernes sundhedsadfærd, risikoadfærd, livsstil og trivsel og fungerer som et redskab i prioriteringen af den sundhedsfremmende og forebyggende indsats for børn og unge i Odense Kommune.

Denne sag fremstiller udvalgte resultater fra Sundhedsprofilundersøgelsen i skoleåret 2023/2024, der er gennemført for elever i grundskolens 2. klasse, 5. klasse og udskoling (7.-9. klasse). Orienteringen om resultaterne af året Sundhedsprofilundersøgelse gives til både Børn- og Ungeudvalget og Sundhedsudvalget.

Sundhedsprofilundersøgelsen 2023/2024

I Odense Kommune har børn og unge siden 2011 hvert år deltaget i en spørgeskemaundersøgelse om deres sundhed og trivsel. Sundhedsprofilundersøgelsen, som vi kalder den i Odense, gennemføres en gang årligt på henholdsvis 0.-, 2.-, 5.- og 7.-9. klassetrin. Sundhedsprofilundersøgelsen viser et øjebliksbillede af skolebørns egen opfattelse af deres sundhed og trivsel samt sundheds- og risikoadfærd. I resultaterne af Sundhedsprofilundersøgelsen indgår resultater fra 0. klasse (forældrebesvarelse) ikke, da resultaterne her alene anvendes i forbindelse med Sundhedsplejens indskolingsundersøgelse.

Over år er der forskellige forhold, der bevirker, at ikke alle tal kan direkte sammenlignes med tidligere år. Det bør derfor have in mente, når man læser og analyserer resultaterne, at:

- Data fra 10. klasse indgår som en del af udskolingen frem til og med skoleåret 2020/2021. Data fra udskolingen i skoleårene 2021/2022 og frem er således sammenlagt af resultater fra elever i 7.-, 8.- og 9. klasse.
- Under Covid-19 nedlukningen i 2020/2021 besvarede eleverne spørgeskemaet hjemmefra. Det var kun elever i 5.- samt 7.-10. klasse, der deltog dette år.
- Spørgerammerne bliver løbende revideret. Det kan betyde, at resultaterne ikke kan sammenlignes direkte med resultaterne fra de foregående år, da spørgsmål og/eller svarkategorier fx ændrer ordlyd.

Elever på 32 almene folkeskoler og 8 fri- og privatskoler har deltaget i undersøgelsen i 2023/2024. Fordelingen af besvarelser på klasseniveau er som følger:

- 1.264 elever i 2. klasse har deltaget
- 1.266 elever i 5. klasse har deltaget
- 3.988 elever i udskolingen har deltaget. De fordeler sig således:
  - 7. klasse - 1.376 besvarelser
  - 8. klasse - 1.379 besvarelser
  - 9. klasse - 1.233 besvarelser

Når der i bilaget er angivet en procentandel af eleverne i fx. 5. klasse, er der tale om procentandelen af de elever i 5. klasse, der har deltaget i undersøgelsen, jf. herover. Procentandelen er således ikke relateret til alle elever i 5. klasse i Odense Kommune.

Udvalgte resultater fra skoleåret 2023/2024

Sundhedsprofilundersøgelsen indeholder spørgsmål, der overordnet giver et billede af elevernes sundhedsadfærd, risikoadfærd, livsstil og trivsel, og med resultaterne er det muligt over år at følge tendenser på sundheds- og

trivselområdet. Sundhedsprofilundersøgelsen fungerer derfor som et vigtigt redskab i prioriteringen og planlægningen af den sundhedsfremmende og forebyggende indsats for børn og unge i Odense Kommune. Det gør den både lokalt på de enkelte skoler og i forhold til bydækkende indsatser med det formål at styrke børns og unges sundhed og trivsel.

Udvalgte resultater af undersøgelsen for skoleåret 2023/2024 fremgår af rapporten Sundhedsprofilundersøgelsen 2023-2024 i bilag 1.

I år er flere og andre resultater medtaget end tidligere for at præsentere et bredt billede af skoleelevernes sundhed og trivsel og for at præsentere data for de emner, der fylder i tiden. I bilaget er resultaterne fremstillet under emnerne:

- Fysisk sundhed
- Trivsel/mental sundhed
- Rygning, alkohol og øvrige rusmidler

De mest iøjnefaldende resultater under hvert emne er beskrevet overordnet i det følgende.

Fysisk sundhed

Dette års Sundhedsprofilundersøgelse viser, at andelen af elever i både 5. klasse og udskoling, der angiver at spise morgenmad mindst 3-4 dage om ugen, inden de tager i skole, er steget i forhold til sidste skoleår. Over de sidste seks år er der fortsat færre elever i både 2.- og 5. klasse samt i udskoling, der angiver at spise morgenmad mindst 3-4 dage om ugen.

Andelen af elever i udskoling, der angiver at spise frokost mindst 3-4 skoledage i ugen er faldende. I indeværende skoleår ses igen i år den laveste andel hen over seks skoleår.

Et fortsat stigende antal elever i udskoling drikker energidrikke i hverdagene.

For elever i 2. klasse ses en positiv udvikling i andelen af elever, der "tit" bevæger sig, så de bliver svedige eller forpustede. Desværre ses der samtidig en stigning i andelen af elever, der slet ikke bevæger sig, så de bliver svedige eller forpustede. Således ses mere end en fordobling over år i andelen af elever i 2. klasse, der angiver ikke at bevæge sig, så de bliver svedige eller forpustede.

Igen i år ses det, at flere elever i 5. klasse og udskoling dyrker meget sport flere gange om ugen, ligesom der ses en stigning i andelen af elever i udskoling, der aktivt transporterer sig til og fra skole mindst en dag om ugen.

Det gælder for både elever i 5. klasse og i udskoling, at der i år ses den højeste andel indenfor de seneste seks skoleår af elever, der angiver, at de er i god eller rigtig god fysisk form.

For detaljerede resultater indenfor emnet "fysisk sundhed", se s. 5-14 i bilag 1.

Trivsel/mental sundhed

Trivslen har generelt været faldende over de seneste år for både elever i 5. klasse og i udskoling, men svinger lidt over de sidste tre år. I 5. klasse ses et fald ift. skoleåret 21/22 på 3,8 procentpoint i andelen af elever, der for tiden har det godt eller rigtig godt i skolen. For elever i udskoling er samme fald på 3,6 procentpoint.

Flere elever i udskoling oplever i 2023/2024 at have en eller flere venner og en eller flere voksne at tale med, hvis noget går dem på/gør dem kede af det. Færre elever i 2. klasse (2,1 procentpoint) angiver, at de tit har en voksen i skolen, de kan tale med, hvis de er kede af det, sammenlignet med 2022/2023.

Andelen af elever, der svarer, at de føler sig ensomme, har over de seneste år været nogenlunde stabil for både elever i 5. klasse og i udskoling. Ensomheden så ud til at være højest i skoleåret 2020/21. For udskoling er andelen i 23/24 på præcis samme niveau som i 22/23. For elever i 5. klasse ses i år en lille stigning på 3 procentpoint i andelen af elever, der "af og til" føler sig ensomme.

Der ses for både elever i 2. klasse og udskoling en stigning i andelen af elever, der oplever at blive drillet/mobbet i skolen. Færre elever i udskoling, angiver at have modtaget beskeder, billeder eller video, der har gjort dem kede af det eller bange. Dette tal er igen i år steget for elever i 5. klasse. Der er således sket en stigning på 7,3 procentpoint henover de sidste fire skoleår i andelen af elever i 5. klasse, der indenfor de seneste to måneder har modtaget beskeder, billeder eller videoer, der har gjort dem kede af det eller bange.

For detaljerede resultater indenfor emnet "Trivsel/mental sundhed", se s. 15-27 i bilag 1.

Rygning, alkohol og øvrige rusmidler

Elever i 5. klasse svarer ikke på spørgsmål under dette emne, hvorfor der kun indgår resultater for elever i udskoling.

Blandt elever i udskoling er andelen, der ryger cigaretter hver dag fortsat på samme lave niveau som de sidste fire år. Tidligere år har den hyppigste debutalder for rygning ligget på 14 år. Det gør den stadig, og i år ses, at færre elever er 12 år eller yngre, når de begynder at ryge.

Der ses for første gang i fem år et fald i andelen af elever, der bruger snus.

Der er siden skoleåret 18/19 sket en stigning på 1,7 procentpoint i andelen af elever, der hver dag ryger vapes eller e-cigaretter, og andelen af elever, der ryger vapes eller e-cigaretter mindst en gang om ugen er steget fra 0,8% i 18/19 til 3,6% i 23/24.

For alkohol ses der i udskoling en stigning på 3,5 procentpoint i forhold til 22/23 i andelen af elever, der angiver, at de har prøvet at drikke alkohol, men igen i år ses et lille fald ift. sidste år i andelen af elever, der har prøvet at være fulde. Sammenlignet med tidligere år, ses der fortsat en lille tendens til, at flere elever end tidligere drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed flere gange indenfor den seneste måned.

Andelen af elever i udskoling, der angiver, at de har prøvet at ryge hash, pot, marihuana eller skunk samt andelen af elever, der har prøvet at tage andre stoffer en hash, ligger i 2023/2024 på stort set samme niveau som tidligere år.

For detaljerede resultater indenfor emnet ”Rygning, alkohol og øvrige rusmidler”, se s. 28-38 i bilag 1.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Sundhedsprofilundersøgelsen 2023-2024

Punkt 6: D-sag: Direktørens beretning

00.01.00-G01-23-24

Resume

På udvalgmøderne i Sundhedsudvalget vil der fremadrettet fremgå et dagsordenspunkt på Sundhedsudvalgets dagsorden, hvor den administrerende direktør kort vil give en status på forvaltningens arbejde for dermed at give et indblik i de løbende prioriteringer og herunder ikke mindst med realisering af masterprogrammet og de større tiltag.

Emne	Status
Masterprogrammet	<p>Forvaltningsledelsen har gennemgået hele Masterprogrammet og foretaget en vurdering af, hvor forvaltningen står med hensyn til realisering af de enkelte tiltag. Billedligt talt er der etablering en baseline for forvaltningens arbejde pr 1. januar 2024, hvor forvaltningsledelsen er fuldtallig.</p> <p>Det er forvaltningsledelsens vurdering, at vurderingen der blev forelagt udvalget den 19. december 2023, er retvisende for en baseline dog med den undtagelse, at forvaltningens vurdering er, at alle forhold vedrørende økonomi og styring er mere udfordret end vurderet i december.</p> <p>Forvaltningen er på baggrund af gennemgangen ved at tilrettelægge implementerings- og monitoreringsplan for alle forhold i planen.</p>
Organisationsændringer	<p>På driftsområdet er der trådt organisationsændringer i kraft pr 1. januar 2024, hvor man er gået fra fire til tre driftsområder, således er det forvaltningsledelsens vurdering, at driften er hensigtsmæssigt organiseret. Der tiltræder ny niveau 3 chef pr 1. februar for området Sundhedsfremme.</p>
Nytårskur	<p>Rådmand og direktør har gennemført Nytårskur. De centrale administrative budskaber for direktør til forvaltningen var bl.a., at:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Der ikke gennemføres organisationsændringer i 2024. -At der gennemføres en rundspørge til alle Lokale MED-udvalg for at give medarbejderne mulighed for at kunne give forslag til den fortsatte proces med etablering af en faglig stærk og dygtigt samarbejdende forvaltning.
Udvalgsbetjening / styrelsesvedtægten	<p>Forvaltningen har arbejdet med at skabe endnu tydeligere klarhed omkring de styrelsesmæssige forhold omkring udvalgets virke og herunder samarbejde med og arbejdsdeling i forhold til andre udvalg. Det er forvaltningens intention, at dette vil fremgå med større tydelighed i sagsbeskrivelserne og i betjeningen af udvalget.</p>
Udvalgsbetjening / dagsordener	<p>Forvaltningen arbejder også på at udarbejde endnu bedre processer for, hvordan vi sørger for at skabe de gode politiske dagsordner, og hvordan vi får fortalt de gode historier fra driften, samt skabe sammenhængskraft mellem stab og drift.</p>

Psykiatrihandleplan

Forvaltningen arbejder med det foreliggende udkast til psykiatrihandleplan på baggrund af udvalgets seneste drøftelse m.v. og sigter mod at kunne fremlægge en psykiatrihandleplan til godkendelse på et af de førstkommende udvalgmøder.

Sundhedspolitik

Forvaltningen er ved at udarbejde et udkast til procesplan for tilblivelsen af en sundhedspolitik og herunder afklaring af forhold som styrelsesvedtægtsmæssig afklaring, vidensgrundlag, involvering af interne og eksterne interessenter m.v. Sagen forventes forelagt på et af de førstkommende møder.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-3-23

Resume

- Afsluttede kampagner:
  1. Puff bars
  2. Bloddonor
    - Stormøde om ældres velfærd
    - Puljeansøgning af Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje til udvidelse af kapaciteten i den kommunale børne- og ungdomstandpleje

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 8: E-Sag: Initiativretssag fra byrådsgruppe A: Sundere alkoholkultur i Odense

00.01.00-G01-24-24

Initiativretsforslag

Med henvisning til §2, styk. 3 Sundhedsudvalgets forretningsordning fremsender byrådsgruppe (A) følgende forslag til optagelse på Sundhedsudvalgets dagsorden for mødet den 6. februar 2024.

Gennem mange år har danske unge haft den ene eller den anden rekord i alkoholforbrug. Generelt drikker danske unge tidligt, meget og voldsomt. Og i en tid med stor mistrivsel blandt unge er det en farlig cocktail. Derfor ønsker Socialdemokratiet, at Sundhedsudvalget diskuterer og afdækker, om der kan sættes initiativer i værks i Odense, der kan give en sundere alkoholkultur i Odense.

Konkrete handlinger kunne være, men er ikke begrænset til følgende:

1. Øget samarbejde med ungdomsuddannelserne med henblik på en bedre alkoholkultur, da de fleste unge starter deres alkoholforbrug der.
2. Nytænkning af arrangementet til sidste skoledag for 9. klasserne, så alkohol ikke bliver omdrejningspunktet i Munkemose.
3. Sikring af nemt tilgængelige alkoholbehandlingstilbud til særligt de unge.
4. Sammen med restaurationsbranchen at se på, hvordan man kan skabe et sundere natteliv.

Indstilling fra forslagsstiller

Socialdemokratiet indstiller, forvaltningen fremlægger en sag, hvor unges alkoholkultur kan drøftes, herunder mulige initiativer, der kan iværksættes for at skabe en sundere alkoholkultur i Odense.

Forvaltningens belysning

Sagen har ikke tidligere været behandlet i udvalget. Dog har der i forbindelse med fx Handleplanen for børn og unges mentale trivsel været drøftet initiativer omkring alkoholindtag blandt unge. I Sundhedsaftalen for 2024-2027 har der været fokus på forebyggende indsatser, så andelen af unge, der drikker mere end 10 genstande om ugen, formindskes.

Sagen hører under Sundhedsudvalgets område.

Såfremt Sundhedsudvalget ønsker, at forvaltningen skal vende tilbage med en sag, kan denne formentlig forelægges udvalget i april 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen således, at Sundhedsforvaltningen vender tilbage med en sag, der belyser rammen for, hvordan udvalget kan gribe emnet an. Udvalget giver derudover Rådmanden mandat til at tage emnet med på kommende møde i Uddannelsesforum efter drøftelsen.